

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

OM JORDEGNE BØNDER, LANDBOBØNDER OG "HALVGÅRDSMÆND ELLER BOELSMÆND" I GUNDESTRUP, HØRNING SOGN, SØNDERHALD HERRED

2. udg. 2013.¹

Tilegnes min kære bror, kunstneren og skovgangsmanden Kelvin Sommer i Julita, Sverige, Bodil og Cecilia – samt vore børn og barnebarn Marie og Anja Sommer, Jokum og Atle Sommer – samt Sol Blöndal Sommer.

2. udgave er udvidet til at være en redegørelse for alle gårdbeboere i Gundestrup, da det viste sig, at der bestod nære slægtsmæssige relationer dem imellem. Desuden er gårdfæsteren Peder Rasmussen Fiskers afstamning blevet belyst. Den bevarede kirkebog for Hørning Sogn 1650-71 er nøje gennemset, men der er en stor lakune op til 1737, da den næste bevarede kirkebog begynder.

Af Bjørn Sommer.

I et ekstraskattemandtæl for Kalø Len vedr. Penningsskatten for 1617 i Sønderhald Herred nævnes fra Gundestrup i Hørning Sogn Niels Søfrensens som jordegens bonde, Peder Rasmussen som landbobonde (fæster) og Hans Pedersen som halvgårdsmænd eller boelsmand. I ekstraskattemandtællingen for 1648 vedr. Bådsmændsskatten nævnes i Sønderhald Herred, Hørning Sogn, Gundestrup Niels Sørensens som jordegens bonde, Hans Persen som beboer af en halvgård eller et boel, og Peder Rasmussen som landbobonde. – 10/7 1657 giver en kongelig stadfæstelse af et mageskifte mellem Kronens bønder i Hørning, Gundestrup og Tustrup Byer og Hans Friis til Clausholms tjenere i de samme byer,² - hvorved Gundestrup kommer til Hans Friis – præcise oplysninger om gårdens beboere, således: "af Jesper Philipsen i Gundestrup, som ... er pantet fra Kronen, 16½ Td ½ Skp Sædeland og 18 Læs Engbund." - af Selvejeren Peder Nielsen Degn i Gundestrup 7 Tdr. 5½ Skp. Sædeland og 13 Læs Engbund." - "af Rasmus Nielsen Søeby og Anders Ødumb i Gundestrup, som begge bo paa den halve Part af 1 Selvejergaard 8½ Td. 3½ Skp. Sædeland og 13 Læs Eng." - Det bekræftes af matriklen 1662 for Hørning Sogn, Gundestrup, på fol. 499 a-b, at der i Gundestrup kun findes 2 gårde: At Jesper Philipsen bebor en fæstegård (Htk.: 10 Tdr. 3 2/3 Alb.) og den anden gård er beboet af Peder Nielsen, Rasmus Nielsen og Anders Rasmussen (Htk.: 1-3-1-2- + Bondeskyld 1 Td. 3 Skp.) - og 1664 nr. 1824 fol. 306 b nævnes en fæstegård under Tustrup, beboet af Jesper Philipsen — samt en selvejergård under Tustrup, beboet af Peder Nielsen og Rasmus Nielsen. - I Markbog nr. 1029 til Chr. V.s Matrikel vedr. Hørning Sogn, fol. 91a-94b gennemgås Rasmus Nielsens og Hans Pedersens jord i Vestervang – og umiddelbart foran nævnes jorden tillagt Madtz Lauridsens Encke Karren Madtzdatter i Gundestrup. - I Matriklen 1688 nr. 1824 fol. 18a nævnes to gårde i Gundestrup:

1. KARREN MADTZDATTER (Htk.: Ny Matr.: 12 Tdr. 5 Skpr. 2 Fier. – 0 Alb.).

2. RASMUS NIELSEN og HANS PEDERSEN. Gl. Matr. 4 Tdr. 7 Skpr. - Ny Matr.: 17 Tdr. 4 Skpr. 3 Fier.

1/10 1718 hedder beboeren af Matr. nr. 1 af Gundestrup (Htk.: 12-5-2-0-) NIELS CHRISTENSEN. Han er 27/1 1720 afløst af RASMUS CHRISTENSEN.³

På Matr. nr. 2 er beboerne 1/10 1718 og 27/1 1720 HANS PEDERSEN og SØREN JESPERSEN.

I 1720 er der også fire huse med jord: 1. MORTEN NIELSEN (Htk.: 0-2-0-1-). – 2. NIELS CHRISTENSEN (Htk.: 0-1-2-1-). – 3. NIELS ANDERSEN (Htk.: 0-1-2-1-). – 4. bemeldte NIELS CHRISTENSEN (Htk.: 0-1-2-0-).

Den omstændighed, at samtlige beboelsestyper i Gundestrup kun er repræsenteret én gang, gør, at det skulle være muligt at danne sig et kontinuerligt billede af beboelsen i landsbyen så langt tilbage som kilderne rækker.

1424 4/9 fik Abbed Mikkel af Essenbæk Kloster på Hald Herredsting tingsvidne på, at klosteret bl.a. ejede "2 gårde i Gundestrup, som Joan Thords nu paa bor, og en, Jens Lærki paa boede".⁴ Klosterets ejendomme nævnes igen 1479 1/2, da der udstedes tingsvidne til broder Jon Ywerss af Eskebjerg Kloster " ... at broder Per Nielsen, Abbed i Essenbæk Kloster, gjorde lovhævd" (på klosterets gods) bl.a. på: "1 Gaard i Gundestrup (Oluf Niels. påbor) og 1 Bol [halvgård] (Tames Knoos påbor) — og 19/1 1492 får klosteret samme lovhævd stadfæstet ord til andet efter indholdet af 1479 1/2."⁵

Ifølge fordelingen af beboelsestyper i 1617 skulle altså fæstegården modsvare den, der i 1479 beboedes af *Oluf* Nielsen og halvgården da modsvare den af klostrets gårde, der i perioden 1424-79 var forringet til et bol.

Nogen slægtsmæssig kontinuitet er ikke at forvente på fæstegårde så langt tilbage i tiden, de der endnu mere er tale om fæste på åremål,⁶ end om livsfæste,⁷ og fæsteforholdet mere udtrykker en personlig aftale mellem herremand og fæster,⁸ uden særlig arvelighed.

Derimod skulle der være gode muligheder for *slægtsmæssig kontinuitet på selvejergårde*. For det første gælder nemlig her ofte, at den der faktisk bebor gården sjældent har formået at udkøbe samtlige sine medarvinger, som altså har andele i den. For det andet kan beboeren af en selvejergård ikke uden videre sælge gården udenom slægten, han må først lovbyde den på tre tingdage, førend han kan sælge den. Selvejrbonden ejer dog kun selv gårdens bygning og redskaber, mens den såkaldte "herlighedsret" tilkommer godsejeren.⁹

Jeg vil i det følgende først behandle beboerne af selvejergårdens to halvdele, der i 1688 fik matrikelnummer 2 af Gundestrup og derefter gå nærmere ind på fæstegårdens brugere i 1688-Matr. nr. 1 af Gundestrup.

I. De jordegne bønder på 1688-Matr. nr. 2 af Gundestrup:

1468 10/5 fik kongen ved mageskifte med Lave Brok til G1. Estrup udlagt en gård i Hørning Sogn "som kaldes Gunnerstorp-gardh (9 Ørte Korn og ½ Td. Smør)"..., samt "1 Bol i Gunnerstorp i Hørning Sogn (1 pd. Korn, ½ Skp. Smør)".¹⁰ åbenbart bliver der senere rejst tvivl om Lave Broks adkomst til Gundestrup gård, thi 8/6 1477 får han et "sognevidne, at Gunnestrup gardh var ret Skifte-gods og var skiftet fra Farndrop, og Høyelundhe har det intet med".¹¹

To af Gundestrups beboere på denne tid nævnes 7/8 1475 blandt "10 gode gamle Dannemænd" på Hald Herredsting, der kunne mindes, "at Wdzgordth var bygt tvært over Dybet fra det sønder Land til det nørre Land, og (at området) fra den førnævnte Gaard til Alling åmunding, det er frit enemærkes vand til Æstrop, og har det samme Vand været ukært 40 Aar til Æstrvp og mere".¹²

ANDERS MAGNESS i Gunnerstrup nævnes som nr. 2.

THOMES MOWNSS i Gunnerstrup nævnes som nr. 6.

Af disse gamle mænd nævnes Thomas Mogensen igen 1478 13/7 i to samtidigt udstedte tingsvidner fra Hald herredsting, i begge som nr. 5 af 12 Ejersmænd.¹³ Han er vel identisk med TAMES KNOOS, som 1/2 1479 beboede halvgården.

En bror til ham, KJELD MOGENSEN, der sandsynligvis også, sammen med THOMAS MOGENSEN KNOOS, har beboet selvejergården, nævnes 1478 27/4 som nr. 5 af 8 Dannemænd på Hald Herredsting, der gav tingsvidne til Per Kirt af Mogenstrup, at Mogenstrupgård var hans rette arvegods.¹⁴ Fra ham stammer den senere slægt på gården.

Endnu en bror ESBERN MOGENSEN i Gundestrup optræder på Hald Herredsting som tinghører 10/10 1496, endvidere 29/10 1498 og 2/9 1499.¹⁵

(Som deres far er det fristende at pege på MOGHENS ESBERNSEN, nævnt i mageskiftet mellem kongen og Lave Brok 10/5 1468. I bytte for Gundestrupgård gav kongen nemlig ved denne lejlighed Lave Brok: "Bøndergods i Faxinge som L. B. skulde beholde": Først en Gaard som Maghens Esberns. iboede, der opvejede Gundestrupgårds værdi. Man kan forestille sig at Mogens Esbernsen har foretrukket at beholde kongen som sin patron og derfor er flyttet over i den jævnbyrdige Gundestrupgård).

A: Stamfaderen til den senere slægt på gården, KJELD MOGENSEN efterlod sig en søn:

A1) MOGENS KJELDSSEN, der 1504 8/12 nævnes forrest blandt 12 "dannemænd" i et sognevidne til Bjørn Andersen (Bjørn til Stenalt), at "fire gamle Dannemænd" havde sagt, at "Weringholt havde været i rolig hævd i 100 Aar og mere til Krogsaggegaard".¹⁶ - 1512 25/10 gav han som den fjerde af otte Dannemænd tingsvidne i et stokkenævn.¹⁷

A1a) Mogens Kjeldsens søn, SØFREN MOGENSEN, i Gundestrup nævnes i Kalø Lens Jordebog 1573-1593.¹⁸

Sidstnævnte år optræder også en dame, ANNE MOUISES, der ellers ganske forsvinder fra kilden. Hendes navns tilstedeværelse kunne dog tyde på, at selvejergården i Gundestrup fra i alt fald 1593 har haft to selvstændige husholdninger. - I så fald er nedennævnte gårdbeboer RASMUS NIELSEN at opfatte som hendes efterfølger. - Af

Søren Mogensens børn kendes en datter, gift med Herredsfoged i Sønderhald Herred JENS CHRISTENSEN i Tustrup, Hørning Sogn (død 1626/27),¹⁹ samt de i det følgende nævnte: 1621/22 havde Dronningborg Len i betaling for "Rømningsgods": "*Annammet af Rasmus Sørensen i Fløjstrup på Mikkel Sørensens vegne i Selling, Anders Sørensen i Årslev, Niels Sørensen i Gunnestrup deres vegne for en arv de bekom efter Inger Sørensdatter i Hørning 9 mark.*" Arven blev rubriceret under "Rømningsgods" fordi den gik fra Dronningborg Len til Kalø Len. - - - 5/7 1623 nævnte **Anders Rasmussen (Lang)** af Tustrup, Hørning Sogn på Viborg Landsting, at **Niels Sørensen** i Gundestrup og **Rasmus Sørensen** i Fløjstrup var svogre til hans medbeboer i Tustrup, Herredsfogeden **Jens Christensen**, med hvem han lå i proces (Viborg Landsting Dombog B, 166, 167). – Det virker mærkeligt, at Rasmus Sørensen i Fløjstrup ikke også optræder på Herredsfoged Jens Christensens vegne, men det skyldes jo nok, at Jens Christensen og hustru boede i Tustrup, Hørning Sogn, Kalø Amt, og derfor ikke skulle betale for "Rømningsgods" for at få deres arvepart udbetalt. –

A1aa) N. N. SØRENSDATTER i Tustrup, Hørning Sogn. – Gift med JENS CHRISTENSEN i Tustrup, Herredsfoged i Sønderhald Herred. - Nævnt som sådan 1591 -2/10 1626, men død før 30/4 1627. –

A1ab) INGER SØRENSDATTER i Hørning (død 1621/22). –

A1ac) RASMUS SØRENSEN i Fløjstrup, Hørning Sogn. –

A1ad) MIKKEL SØRENSEN i Selling. –

A1ae) ANDERS SØRENSEN i Årslev. –

A1af) NIELS SØRENSEN i Gundestrup. -

A1af) 1595-97 dukker sønnen NIELS SØRENSEN op i Kalø Lens Jordebog²⁰ og han nævnes i jordebøgerne regelmæssigt til og med regnskabsåret 1640-41.²¹ – 1612/13 betaler Niels Sørensen i Gundestrup 4 dlr. til Kalø Len "*for hand skal være Sandemand.*" - I jordebøgerne 1610-11 frem til 1635-36 får han selskab på gården af RASMUS NIELSEN. Landgilden er hvert år det samme, for Rasmus Nielsens vedkommende blot "1 Brandsvin" og for Niels Sørensen 7 sk. Leding, 7 sk. Skatpenge, 1 Brandsvin og 17 Hoffheste. Jordebøgerne 1629-30, fol. 28 a giver dog en varierende læsning, idet skriveren dette år oplyser, at Niels Sørensen bebor en halvgård. 1637-41 er Rasmus Nielsens navn afløst af HANS PEDERSENS, der herefter yder årlig landgilde 1 Brandsvin.

A1afa) PEDER NIELSEN, kaldet DEGN (død før 27/2 1682).²² – , Selvejergårdmand som 1635/36 betalte 5 rigsdaler i husbondhold til Kalø Len for den jordegne gård i Gundestrup, hans fader fradøde. - har i jordebogen 1642—43 Fol. 61 b afløst faderen Niels Sørensen. – I januar 1642 indstævnes han for Viborg Landsting (Dombogen, 30), således: "Anders Rasmussen i Tustrup på sine egne Jens Pedersen og Christen Pedersen sst deres vegne med en opsættelse af landstinget 22/12 sidst forleden havde stævnet Peder Nielsen i Gundestrup for et vidne, han skal have forhvervet til Sønderhald herreds ting 11/9 sidst forleden, hvori efterskrevne, som mindes op til 80 år, vidnede om et skifte i Tustrup kær. derefter blev afsagt, så efterdi Rasmus Sørensen og hans medbrøders vidne er ejendom angældende og ikke derfor varsel givet, da fandt dommerne samme vidne magtesløs at være." – 1750/51 blev han Sandemand i Sønderhald Herred. -Peder Nielsen kaldes i et mageskifte af 1657 10/7 Selvejeren *Peder Nielsen Degn* i Gundestrup,²³ da bønderne mageskifter med Hans Friis til Clausholm. Tilnavnet "Degn" kan evt, gå tilbage til faderen, thi 1663 "den 3 May (blev) *Søren degn udi Gundstrup* begravet udi Hørning Kirkegaard. - 17/7 1668 begravedes på Hørning Kirkegård "*Mikkel Pedersen som boede i Tammestrup og som døde til Peder Degns i Gundestrup.*" - I ægteskab med BIRGITTE PEDERSDATTER (begr. 10/12 1665 i Hørning), *datter af gårdfæsteren i Gundestrup PEDER RASMUSSEN FISKER* (f. på Essenbæk Ladegård)²⁴ havde Peder Nielsen Degn børn. Der nævnes:

A1afaa) MARGRETHE PEDERSDATTER. – Gift første gang 8/4 1660 med FRANDS PEDERSEN i Tammestrup, Essenbæk Sogn (død 1668: "Den 17. Juli Frands Pedersen, som boede udi Tammestrup och døde til Peder Degns udi Gundestrup begravfuit udi Hørning Kierkegaard."). -Trolovet anden gang 25/6 1671 i Hørning Kirke med SØREN KJELDSSEN. –

A1afaaa) ANNE FRANDSDATTER (født i Gundestrup og døbt 28/3 1669 i Hørning Kirke). -

A1afb) ANNE PEDERSDATTER af Gundestrup. – Troløvet 16/6 og gift 17/7 1664 i Hørning Kirke med NIELS SIMONSEN i Essenbæk Ladegård (1688-matr. Nr. 4 u. Tustrup, gl. Htk. 6-4-3-1-. Ny Htk: 7-0-1-1-) - som var søn af **Simon Pedersen** fra Drammelstrup i Fausing Sogn, der 1615/16 fæstede den gård u. Dronningborg Len i Essenbech Ladegård, som **Jost Nielsen** (nævnt 1610) godvilligt oplod for ham. –

A1afc) ELSE PEDERSDATTER af Gundestrup. – 16/12 1660 blev Therkel Pedersen og Else Pedersdatter, som begge tjente Niels Pedersen i Moeskjær, publice absolveret for deres lejemål. - Troløvet 18/9 og gift 23/10 1664 i Hørning Kirke med **Therkel Pedersen**. –

A1afca) PEDER THERKELSEN (døbt 13/2 1670). –

A1afcb) MAREN THERKELSDATTER (døbt 6/8 1671). -

A1afd) BIRGITTE PEDERSDATTER (begr. 8/12 1667 i Hørning). –

A1afe) ESTRID PEDERSDATTER, som Mikkelsdag 1667 fik en søn *Søren* døbt og “skyldte for Barnefader Anders Andersen Skomaggersvend, som tjente hendes Fader Peder Niels: i Gundstrup. Anne Pedersdatter Jespers Hustru bar Barnet”.²⁵ Hun bliver 22/11 1668 gift med skomageren og får en søn, der 1726 kaldes *Anders Skomagger* og bor i Årslev.²⁶ –

A1afea) SØREN ANDERSEN (døbt 29/9 1667). -

A1afeb) BIRGITTE ANDERSDATTER (døbt 18/1 1669). –

A1afec) ANDERS ANDERSEN SKOMAGGER i Årslev. – Lever 1726.

A1aff) HANS PEDERSEN DEGN (1651-17/12 1725), døbt i Hørning Kirke 12/2 1651. Faddere: **David Michelsen** i Råballe, **Niels Christensen** i Krogsager, **Christen Pedersen** i Thustrup etc. –

A1afg) JØRGEN PEDERSEN DEGN (døbt 26/12 1653 i Hørning Kirke). Faddere: **Peder Fisker**, **Jesper Philipsen**, **Søren Degn** i Gundestrup, **David Michelsen** i Råballe, **Mads Sørensen** i Hørning etc. –

A1afh) PEDER PEDERSEN DEGN (døbt 30/8 1657). –

A1afb) SØREN NIELSEN DEGN i Gundestrup (begr. 3/5 1662 i Hørning). –

A1afba ?) DORTHE SØRENSDATTER i Gundestrup. – Gift 5/12 1669 i Hørning Kirke med PEDER MOGENSEN SKRÆDDER i Gundestrup. –

A1aff) Peder Degns søn, HANS PEDERSEN DEGN i Gundestrup (død 1725. - Skifte 14/1 1726) udkøber samtlige medarvinger til halvgården og får skøde derpå af Hald Herredsting 27/2 1682.²⁷ 1688 nævnes Rasmus Nielsen og Hans Pedersen sammen.²⁸ Gårdens Hartkornsværdi er steget kraftigt fra 4 Tdr. 7 Skpr. i 1664 til 17 Tdr. 4 Skpr. 3 Fier. - 29/9 1693 nævnes KAREN ANDERSDATTER af Gundestrup i Ørsted Kirke som fadder til Christen Lassens søn i Ørsted, kaldet *Christen* - og 29/9 1696 nævnes Karen Andersdatter af Gundestrup igen som fadder i Ørsted kirke til Christen Lassens søn af Ørsted kaldet *Las*. Hun er sandsynligvis datter af ANDERS TÆKKER i Holbæk, Rougsø Herred, som begge gange stod fadder i Ørsted sammen med hende, blev *Hans Degns* første kone og mor til ANDERS HANSEN, død før faderen, BIRGITTE HANSDATTER (den Ældre), gift med JENS HANSØN WESTERGAARD af Vivild men “for sin forseelse skilt fra ham” og 1743 opholdende sig ved Giesegaard,²⁹ ANNE HANSDATTER, gift med CHRISTIAN BUCH af Lild Taarup, KIERSTEN HANSDATTER, gift med JENS RASMUSSEN af Drastrup, Essenbæk Sogn, - samt tillige moder til ANNE MARGRETHE HANSDATTER (ca. 1693-1762, begr. 10/3 i Essenbæk) gift med Gårdmand SØREN RASMUSSEN PAGTER i 1688-Matr. nr. 6 af Assentoft, Essenbæk Sogn (ca. 1686-1770, begr. 20/5 i Essenbæk). - Der holdtes skifte efter Hans Degns første kone 1699 20/7.³⁰ Andet ægteskab indgik Hans Pedersen Degn med ZIDSEL NIELSDATTER (begr. 1741 21/12) en søster til PEDER NIELSEN, gårdmand i Tammestrup under Gl. Estrup Gods (ca. 1674-1748, begr. 1/8), samt søster til MAREN NIELSDATTER (ca. 1674-1714, begr. 9/12), gårdmand PEDER KNUDSEN BANGs hustru i Vilstrup, Krstrup Sogn.³¹ 14/1 1726 holdes skifte efter Hans Pedersen Degn, og 1739 1/8 holdt Zidsel Nielsdatter deling med sine

børn,³² som var sønnen PEDER HANSEN, der antog gården og agtede sig i ægteskab, samt døtrene MAREN HANSDATTER (ca. 1698-1780, begr. 11/6 i Essenbæk), gift med CHRISTEN PEDERSEN af Assentoft (ca. 1692-1777, begr. 2/11 i Essenbæk) og BIRGITTE HANSDATTER (den Yngre), gift med PEDER SØRENSEN af Weilbye.³³

Alaff) Sønnen, PEDER HANSEN (ca. 1712-1756, begr. 13/4) antog gården og giftede sig første gang med ANNE HENRIKSDATTER (ca. 1712-1740, begr. 9/7 i Hørning. - Skifte 2/8), der var søster til *Carsten Henriksen Lensch* på Ravnstrup i Gundestrup.³⁴ Hun døde i barselseng efter et have født sønnen *Hans Pedersen* (døbt 9/7 1740). - Enkemanden, Peder Hansen, giftede sig da påny med ELSE MARIE CHRISTENSDATTER (REFSBÆK) fra Udbyhøj, Udby Sogn, Rougsø Herred, der overlevede ham og 28/12 1756 i Hørning Kirke ægtede RASMUS ANDERSEN LANG fra Østrup, Albæk Sogn (døbt 2/12 1731 i Albæk, begr. 15/3 1770 fra Gundestrup i Hørning, 38 år). - Hun var datter af Købmand og Færgemand i Udbyhøj CHRISTEN NIELSEN REFSBÆK (Skifte 2/9 1748 Holbækgård, fol. 453), der stod fadder 2/7 1747, gift første gang med ANNE SØRENSDATTER, og gift anden gang med MAREN PEDERSDATTER. - I dette ægteskab kom en datter *Anne Pedersdatter* (døbt 2/7 1747), opkaldt efter mormor.³⁵ Børnene kom efter faderens død fra gården og voksede op som stedbørn hos Søren Rasmussen Pagter og Anne Margrethe Hansdatter i Assentoft, Essenbæk Sogn. Lokalhistorikeren Rasmus Mariager³⁶ har fundet opsat et testamente, hvor Søren Pagter i forening med sin søn, *Rasmus Sørensen Pagter* bestemmer, at hans stedsøn *Hans Pedersen* tildeles 60 rigsdaler og steddatteren *Ane Pedersdatter* 100 rigsdaler og en seng. -

a) HANS PEDERSEN (døbt 9/7 1740). - Søstersøn og arving efter CARSTEN LENSCH i Gundestrup.³⁷ -

b) ANNE PEDERSDATTER (døbt 2/7 1747). - 27/6 1770 blev Anne Pedersdatter, Rasmus Langs stiftedatter i Gundestrup, gift i Hørning Kirke med Borger i Randers NIELS CHRISTENSEN ALBECH. - 5/7 1782 fik Bager i Randers Niels Christensen Albech og hustru Anne Pedersdatter kongelig konfirmation på et af dem 1/9 1780 oprettet testamente.³⁸ De havde ingen livsarvinger. -

II. BOELSMÆNDENE eller HALVGÅRDSMÆNDENE på selvejergården 1688-Matr. nr. 2 af Gundestrup:

Kalø Lensregnskaber nævner dem på samme gård som de jordegne bønder. De svarer en afgift til lenet på 1 brandsvin.

Regnskabet's hovedformål er at registrere afgiften, så når jordebøgerne fra 1610/11 frem til 1635/36 nævner RASMUS NIELSEN, mens man i ekstraskattemandtallene, bl. a. Penningsskatten 1617 og Bådsmændsskatten 1648, anfører HANS PEDERSEN som halvgårdsmænd og boelsmand i Gundestrup, hvis navn først fra 1637/38 og endnu 1642/43 har erstattet Rasmus Nielsens som yder af det årlige brandsvin - så må man konkludere, at de to mænd i alt fald fra 1617-1635/36 sammen har beboet halvdelen af selvejergården Matr. nr. 2 af Gundestrup.

II:A: 1. RASMUS NIELSEN. - Nævnt 1610-1635/36. - Måske far til ANDERS RASMUSSEN ØDUM. -

II: A:2. ANDERS RASMUSSEN ØDUM. - Af Kalø Lensregnskaber 1648/49 fremgår det, at " *Anders Lauridsen* i Gundestrup tog Husbondhold paa dend Part hand er berettiget der i Gaarden hos *Hans Pedersen*. " - Anders "Lauridsen" kaldes i Hørning Kirkebog ANDERS ØDUM i Gundestrup. I Matriklen 1662 nævnes han som "Anders Rasmussen". Det sidste patronym er nok rigtigt, da hans i 1657 fødte søn fik navnet Rasmus, - og det kunne tyde på, at formanden på stedet, Rasmus Nielsen var hans far. Det ser ud til, at hans arvinger blev udkøbt fra Matr. nr. 2 af Rasmus Nielsen Søbye (II. B: 2). - Han var første gang gift med MAREN LASDATTER (begr. 5/11 1654 i Hørning), som fødte ham døtrene BOELL ANDERSDATTER (døbt 11/8 1650) og MAREN ANDERSDATTER (døbt 27/2 1653). Faddere: **Niels Christensen** i Krogsager, **Peder Degn** i Gundestrup, **Søren Degn** ibm. - I andet ægteskab havde han: RASMUS ANDERSEN ØDUM (døbt 14/6 1657).³⁹ - 9/9 1660 blev "gammel APPELLONE til *Anders Ødums* i Gundestrup" begr. i Hørning. -

II: B: 1. HANS PEDERSEN. - Søn (?) af PEDER HANSEN, nævnt 1629. - Nævnt 1617 og 1648 i ekstraskateregnskaberne. - Hans Pedersen i Gundestrup nævnes ellers i Randers Tingbog 19/11 1621 (fol. 277) og 26/11 1621 (fol. 280), hvor **Hans Gremersen** i Randers lod voldssværge ham, "for han i lovlig arrest er bortdraget her af byen, som er for 13 skæpper byg, han er Hans Gremersen på hans hustru **Anne Tygesdatters** vegne skyldig." - Muligvis forholder det sig således, at Rasmus Nielsen og Hans Pedersen hele tiden har boet sammen på selvejergårdens anden halvdel, men at lensregnskabet kun nævner den ene af beboerne, da ydelsen fra dem er det vigtigste at registrere. - Hans Pedersen havde dog en voksen datter i 1654. - 20/11 1630

indføres i Viborg Landstings dombog (234) følgende: ” Anders Rasmussen i Tustrup med en opsættelse af landstinget i dag 14 dage havde stævnet Søren Nielsen i Rigtrup da i dommersted på Clausholm birketing for et hjemmelsvidne, han har udstedt Peder Hansen i Gundestrup 19/12 1629 anlangende noget møg og jord, Simon Sørensen forrige boende i Tradsbjerg skal have hjemlet ham, hvilket vidne han mener er imod recessen og KM åbne brev. derefter blev afsagt, så efterdi Anders Rasmussen har forhvervet vidne, at Simon Sørensen samme møg og jord fra hans gadehus at have bortført og ikke for den hjemmel, Simon Sørensen 19/12 til Peder Hansen på samme møg gjort har, har fanget varsel, da kunne dommerne ikke kende samme vidne så lovligt, at det bør nogen magt at have, og efterdi samme herredstingsdom ikke er endelig, bør den være som udømt.” – I et bilag nr. 135 til Kornskattemandtallet 1646 er gengivet et tingsvidne af 2/11 1646 til Hans Pedersen i Gundestrup og i bilag nr. 242 til Bådsmændsskattemandtallet 1648 er ligeledes gengivet et tingsvidne til Hans Pedersen i Gundestrup. - Hans Pedersen dør inden 30/1 1654, thi denne dato frasiger *Christen Sørensen Buntmager* i Randers på hans hustru *Sophie Hansdatters* vegne på Randers Byting sig arv og gæld efter *Hans Pedersen forrige boende i Gundestrup*, at de efter den salig mand ej vil arv tage eller noget efter ham vil betale. Af Kalø Lensregnskaber 1648/49 fremgår det da også, at *Anders Lauridsen* i Gundestrup (II. A: 2) Tog Husbondhold paa dend Part hand er berettiget der i Gaarden hos *Hans Pedersen*. ” -

a) SOFIE HANSDATTER i Randers. – Gift med CHRISTEN SØRENSEN BUNTMAGER i Randers (nævnte 30/1 1654). -

II: B: 2. RASMUS NIELSEN SØBYE kan være søn af den NIELS SØRENSEN i Søby, Sønderhald Herred, som 1630/31 ses at have overtaget en halv gård i Søby efter RASMUS SØRENSEN, men som 1634/35 var afløst af RASMUS JENSEN.⁴⁰ – Nævnt i Mageskiftet 1657 sammen med Anders Ødum og i Matriklen 1662 sammen med Peder Nielsen Degn og førnævnte Anders Lauridsen Ødum, kaldet Anders Rasmussen, og i 1664 sammen med Peder Nielsen Degn. – 1688 sammen med Hans Pedersen Degn.- Det ser ud til, at Rasmus Nielsen mellem 1662/64 har udkøbt Anders Ødums arvinger. – Trolovet 12/12 1652 i Hørning Kirke med KAREN PEDERSDATTER af Gundestrup. Viet 4/4 1653 i Hørning Kirke. - Børn døbt:

a) NIELS RASMUSSEN SØBYE (døbt 5/3 1654). Faddere: **Peder Degn, Søren Nielsen (Degn)** i Gundestrup, **Niels Nielsen** i Hørning. –

aa) RASMUS NIELSEN SØBYE af Gundestrup (ca. 1686-1756, begr. 7/3 i Essenbæk). – Gårdfæster i Assentoft, Essenbæk Sogn. – Gift første gang i Essenbæk Kirke 17/5 1723 med MAREN PEDERSDATTER af Assentoft (ca. 1693-1732, begr. 6/1 i Essenbæk). – Gift anden gang 22/6 1732 i Essenbæk Kirke med MAREN ANDERSDATTER af Drastrup (ca. 1703-1785, begr. fra Assentoft 6/2 i Essenbæk). – Far til **aaa**) BODIL RASMUSDATTER (døbt 23/1 1724). – **aab**) PEDER RASMUSSEN SØBYE (døbt 9/12 1725, begr. 5/10 1766 i Essenbæk). Gårdfæster på 1688-Matr. nr. 3 i Assentoft. – **aac**) NIELS RASMUSSEN SØBYE (døbt 29/9 1728). – **aad**) NIELS RASMUSSEN SØBYE (hjemmedøbt 12/7 1731). – **aae**) METTE RASMUSDATTER (døbt 25/6 1741). – **aaf**) KAREN RASMUSDATTER (døbt 31/7 1744). – **aag**) ZIDZEL RASMUSDATTER (døbt 20/12 1750). – Sønnen, Peder Rasmussen Søbye overtog fæstet på gården efter sin far. Han blev gift med ANNE MORTENSDATTER (f. ca. 1733), der anden gang blev gift 21/11 1766 i Essenbæk Kirke med næste gårdfæster, CHRISTEN JENSEN BRØGGER (1739-12/8 1832), der døde af alderdom og svaghed som aftægtsmand i Essenbæk Ladegård. –

ab) PEDER (NIELSEN) SØBYE i Gundestrup (ca. 1696-1737, begr. 20/3 i Hørning). –

ac) KAREN (NIELSDATTER eller SØRENSDATTER?) SØBYES (ca. 1704- 1769, begr. 7/9 i Hørning). – Gift med SØREN (CHRISTENSEN?) BRIXEN i Gundestrup (ca. 1700-1769, begr. 23/3 i Hørning). – 6/9 1744 havde Christen Pedersen i Gundestrup en søn, Jens Christensen, til dåben. Fremstillet af Karen Sørensdatter, Søren Christensens hustru af Gundestrup. -

b) PEDER RASMUSSEN SØBYE i Gundestrup (døbt 7/6 1657, død ca. 1699/1700). Faddere: **Jesper Philipsen, Peder Degn** ibm., **Rasmus Østergaard** i Årslev, **Anders Ladefoged** i Tustrup. – Gift første gang med N. N. (død senest 1689). – Trolovet anden gang 7/12 1689 i Ørsted Kirke med KIRSTEN RASMUSDATTER af Hollandsbjerg, Ørsted Sogn. - 8/1 1700 nævnes PEDER RASMUSSEN SØBYES arvinger på Sønderhald Herredsting (fol. 246 b- 247 a): JENS RASMUSSEN, tjenende på Essenbechgaard, SØREN MADSEN og hans hustru af Gundestrup, ANDERS PEDERSEN og RASMUS PEDERSEN begge Moeskier og PEDER PEDERSEN, som tjener enken i gården i Gundestrup. –

ba) N. N. PEDERSDATTER (SØBYE). – Gift med JENS RASMUSSEN, som tjente på Essenbechgård. –

bb) N. N. PEDERSDATTER (SØBYE). – Gift med SØREN MADSEN i Gundestrup. –

bc) ANDERS PEDERSEN (SØBYE) i Moeskjær, Hørning Sogn. –

bd) RASMUS PEDERSEN SØBYE i Moeskjær, Hørning Sogn. -

be) PEDER PEDERSEN (SØBYE). – Tjente enken i Gundestrup. -

c) GIERTRUD RASMUSDATTER SØBYE (døbt 18/11 1660). Faddere: **Niels Christensen** i Krogsager, **Rasmus Østergaard** i Årslev, **Søren Degn** i Gundestrup, **Mette Pedersdatter** i Hørning etc. –

d) JENS RASMUSSEN SØBYE (døbt 15/5 1665). -

II. B:3. PEDER RASMUSSEN SØBYE i Gundestrup (døbt 7/6 1657, død 1699/1700). -

II. B:4. SØREN JESPERSEN i Gundestrup (ca. 1671-1740, begr. 15/2 i Hørning). – Nævnes 1718 og 1720 sammen med Hans Pedersen Degn. –

II. B: 5: JENS PEDERSEN BANG (døbt 13/5 1704 fra Vilstrup i Krstrup Kirke, begr. 9/5 1748 fra Gundestrup i Hørning Sogn). – Gift med ANNE NIELSDATTER i Gundestrup (ca. 1668-1759, begr. 12/9 i Hørning, 91 år og 8 måneder gl.). – Ægteskab barnløst. – På skifte 15/1 1753 efter Hans Knudsen, kaldet Snog i Nielstrup (Clausholm Gods, fol. 186 ff.), nævnes hans søskende og søskendes børn som arvinger, men ingen børn af Jens Pedersen Bang i Gundestrup. –

Jens Bangs søster KIRSTEN PEDERSDATTER i Gundestrup (døbt 1695 fra Vilstrup, Krstrup Sogn), der nævnes som Hans Knudsen Snogs arving 15/1 1753 blev første gang 8/1 1719 fra Vilstrup i Krstrup Kirke gift med enkemanden KJELD ANDERSEN i Brusgård Mølle, Ølst Sogn, Galten Herred (Skifte 21/4 1722 Brusgård Gods, fol. 32), med hvem hun havde sønnen ANDERS KJELSDEN i Brusgård Mølle (Skifte 10/7 1730 Brusgård Gods, fol. 152), anden gang været gift med CHRISTEN JENSEN MØLLER i Brusgård Mølle (Skifte 20/4 1740 Brusgård Gods, fol. 193 ff.), med hvem hun havde datteren KAREN CHRISTENSDATTER (f. ca. 1724), og sønnerne JENS CHRISTENSEN (f. ca. 1727), der i 1787 var Møller i Brusgård Mølle, og PEDER CHRISTENSEN (f. ca. 1731). – Hendes tredje ægtemand, CHRISTEN NIELSEN, døde vel som Møller i Brusgård Mølle Før 1753, hvorefter enken er flyttet hen til broderen i Gundestrup. –

Hans bror NIELS PEDERSEN BANG i Vilstrup, Krstrup Sogn (1707-1742), blev 26/9 1734 i Virring Kirke gift med MAREN SØRENSDATTER HAFTORN af Virring (ca. 1712-1742). De døde begge i 1742, hvorefter børnene kom til slægtninge. – En datter KIRSTEN NIELSDATTER BANG (1742-1656, registrering Tustrup Skifteprotokol 29/5, fol. 461) kom til sin farbror i Gundestrup. Det hedder i skiftet efter hende: *"Anno 1756 den 29de May aftaget KIRSTEN NIELSDATTER BANG fra Wilstrup, som fra 14 Dages Alder er opdraget her i Gundestrup hos sin nu afdøde Farbroder JENS PEDERSEN udi 6 Aar og siden hos CARSTEN Linsch udi efterfølgende 8te Aar, nu i sin Alders 14de Aar af paafalden Børne-Kopper ved Døden var afgangen er over hendes efterladte Skifte og Deeling foretagen, imellem hendes efterladte Sydskende og Arvinger 1/ ANNE NIELSDATTER, gift med RASMUS SØRENSEN (PAGTER) af Assentoft og 2/ MAREN NIELSDATTER nu tjenende Velbyrdige Sr POVL SASS i Aarslef, hvis Formyndere udi sin Faders Sted er PEDER JESPERSEN af Eistrup, begge herved overværende. Hendes Efterladenskaber bestaar efter Skiftebrev, som efter hendes Forældre er forrettet og sluttet dend 30 May 1742, hvor hende er tilfalden udi reede Penge 119 Rd 3 Mk 8 Sk., hvorad alleene er til Udgift een Kiste, som til hende paa Auktion efter afgangne PEDER MORUP af Wüste er indkøbt og betalt med 6 Rd 4 Mk bliver igjen at arve Summa 112 Rd 5 Mk 8 Sk."* -

II. B: 6: CARSTEN HENRIKSEN LENSCH i Gundestrup (ca. 1707-1758, begr. 9/6 i Hørning). – Var i 1738 Gartner på Tustrup. – Overtog gården i 1748 efter Jens Pedersen Bang. - I hans tid brugtes gårdsnavnet "RAVNSTRUP." – Ifølge Rasmus Mariager boede han en gård i Gundestrup i 1754.⁴¹ – Gift 28/10 1738 i Ørslevkloster Kirke med Mademoiselle ANNE ELISABETH HØYER på Ørslevkloster (ca. 1706-1792). – Hun afstod ved akkorder af 14/6 og 26/8 1760 sin gård til sin mands søstersøn NIELS PEDERSEN LEVINSEN af Fløjstrup, Hørning Sogn (ca. 1733-1795, begr. 19/6 fra Gundestrup i Hørning), der var søn af PEDER LEVINSEN i Fløjstrup (ca. 1686-1763, begr. 17/5 i Hørning) og MARGRETHE HENRIKSDATTER LENSCH (begr. 5/4 1742 i Hørning).⁴² 8/12 1767 oprettede hun fletførings-kontrakt med samme, hvorefter han efter hendes død skulle arve hendes ejendele. Kontrakten fik kongelig konfirmation 27/10 1780.⁴³ –

II. B: 7: NIELS PEDERSEN LEVINSEN (f. ca. 1733 i Fløjstrup, Hørning Sogn, begr. 19/6 1795 fra Gundestrup i Hørning). -

III. BEBOERNE AF FÆSTEGÅRDEN 1688-Matr. nr. 1 af Gundestrup:

III. 1: A-B: Dronningborg Slots Jordebog 1579/80(?), fol. 8 b, nævner SØFREN MICHELSEN og THAMIS ANDERSEN som kronetjenere. – I: B Thamis Andersen kan være far til den CHRISTEN TOMESSEN i Gundestrup som 1610/11 i sagesfaldsregnskabet for Dronningborg Lensregnskaber aftingede for jomfrukrænkelse 9 mark.

III. 2: A-B: I slottets jordebog for 1605, fol. 6 b hedder kronetjenerne RASMUS NIELSEN og IFVER NIELSEN. –

III. 2: A: RASMUS NIELSEN synes at være far til

a?) den PEDER RASMUSSEN, vi kender frem til 1623. –

b?) samt far til JENS RASMUSSEN i Gundestrup, som Kirsten Sørensdatter i Hørning 1620/21 måtte bøde 6 dlr. i sagesfald til Dronningborg Len for at have haft lejemål med –

c?) samt til CHRISTEN RASMUSSEN i Gundestrup, som 1621/22 betalte 3 rdl. i sagesfald til Dronningborg Len for lejemål med MAREN NIELSDATTER i Assentoft, Essenbæk Sogn, og bliver hende ægteviet. –

III. 2: B: IFVER NIELSEN sad på den halve fæstegård før Peder Rasmussen Fischer eller Fisker. 28/2 1592 er han til stede vedr. gæld på Randers Byting. -

III. 3 A: PEDER RASMUSSEN. – nævnt 1612-1623. Formodentlig søn af forgængeren Rasmus Nielsen. – Far til NIELS PEDERSEN i Drammelstrup, Fausing Sogn, og RASMUS PEDERSEN i Gundestrup, der 1614/15 betalte 6 dlr. til Dronningborg Len ”for arv de afførte efter GOLDE PEDERSDATTER i Assentoft.” –

a) NIELS PEDERSEN i Drammelstrup, Fausing Sogn. –

aa?) PEDER NIELSEN i Drammelstrup (begr. 28/12 1656 i Fausing). – Gårdfæster u. Gl. Estrup Gods. – 1626 svarede han i landgilde 4½ ørte roug, 4½ ørte biugh, 4½ mk. 5 sch. 1 alb. penge, 1 brend suin, 1 oxer at stalde, ½ snes egh.⁴⁴ -

b) RASMUS PEDERSEN i Gundestrup. – 25/2 1656 nævnes på Randers Byting ”Peder Fiskers svoger Rasmus Pedersen i Gundestrup.”⁴⁵ —

c?) GOLDE PEDERSDATTER i Assentoft, Essenbæk Sogn (død 1614). – Slægtning til Niels og Rasmus Pedersen. –

III. 3 B: PEDER RASMUSSEN FISKER/FISCHER i Gundestrup (f. på Essenbæk Ladegård, begr. 6/3 1654 i Hørning). Kom til Gundestrup senest 1610. - Landbobonden i Gundestrup, Hørning Sogn, Sønderhald Herred, Kalø Len, *Peder Rasmussen* var ”Kronetiener” (fæster) under Dronningborg Slot, nævnt i de eksisterende jordebøger 1612-1648. Efter 1623 nævnes kun han som fæster i de bevarede jordebøger fra 1631 ff. I andre kilder nævnes han med tilnavnet *Fisker* eller *Fischer*,⁴⁶ som han har fået efter sin farfar, en PEDER FYSKER i Essenbæk Ladegård. – Men i jordebøgerne 1612, 1613, 1614, 1615 og 1623 nævnes sammen med ham en mand, der ligeledes hedder *Peder Rasmussen*. – De to mænd har været fæstere på hver sin halvdel af fæstegården i Gundestrup. Hans far var Selvejer på Essenbæk Ladegård RASMUS PEDERSEN (ca. 1542-1602, begr. i Essenbæk Kirke, 60 år gl. – Bevaret sandstenstavle). – Omtales som ”*ærlig og Velbaaren*”).⁴⁷ – Om ham mente Einar Mehlsen, at han vel var søn af formanden i gården, PEDER FYSKER, der nævnes 1579/80. En teori, der nu kan bekræftes som sand ved at sønnesønnen i Gundestrup var opkaldt efter ham, både med fornavn og tilnavnet ”Fisker.” – 3/6 1581 var Rasmus Pedersen indstævnet for Viborg Landsting for en dom, han som domsmand havde været med til at dømme over **Kjeld Sørensen**, som boede i Flocs, Virring Sogn, Sønderhald Herred, der var dømt til at brændes for det kætteri, at han havde beligget sin farbroders datter, **Marine Rasmusdatter** i Kastrup (Dombogen, 109). Dommen stod ved magt. - 7/1 1584 bevilges det, at ”*RASMUS PEDERSEN i Essenbech Ladegaard, der er beskikket til Delefoged og af den Grund maa forsømme sin egen Næring, fritages indtil videre for Halyparten af sin aarlige Landgilde for bedre at kunne varetage sin Bestilling og for at kunne forbedre sin Gaard saaledes, at Kongen og hans Folk kunne faa bekvemme Kamre deri, naar de komme did*” (Udtog i Jydske Registre 3, 382). – I tingsvidner af 1593 og 1594 kalder han **Niels Skam til Urup** sin husbond, der dengang var lensmand på Dronningborg. Han døde som birkefoged ved Kristrup og Essenbæk Birk under Dronningborg Slot. – Gift med ANNE NIELSDATTER (15..-16.., - levede 1626) der fødte ham 6 sønner og 4 døtre . – Derpå giftede hun sig med BERTEL HENNINGSEN, født i Mark-Brandenburg, hvor han i lang tid havde været borgfoged (15..- 1632/33). Han efterfulgte Rasmus Pedersen som birkefoged. 1632/33 fæstede dattersønnen, NIELS PEDERSEN i Essenbækgård, den gård i Essenbæk Ladegaard Bertel Henningsen af døde med Laxegården og Rusestader i Fjorden, såvidt han til samme gård brugt haver, hvilken gård og fiskeri Hæderlig og Høylærd Mand Mester **Morten Madsen**, superintendent udi Århus Stift havde fæstebrev på af Velbårne Hr. Hofmester **Frands Rantzau** og samme gård til NIELS PEDERSEN godvilligen haver afstået. – 29/7 1640 på Viborg Landsting havde **Anders Rasmussen Lang** i Tustrup stævnet ”*Mads Poulsen Rådmand i Randers for han skal have ladet ham arrestere på Akseltorv 13/3 sidst forleden, uanset han aldrig har været i købeller bekommet varer af ham i købing, men skyltes 16 sletdaler, hans Stedfar Bertel Henriksen (Henningsen) i Ladegård i Sønderhald Herred var ham skyldig for 2 alen klæde og lån, ifølge Mads Poulsens mors regskabsbog 20/2 1621, som var tilfaldet ham på skifte efter hende 1626, som han havde ladet kræve efter Bertel Henriksens efterlevende hustru Anne Nielsdatter, før fjenderne var uddraget, og hendes to sønner Anders Rasmussen og Niels Rasmussen i Torup Ladegård havde været hos Mads Poulsen og set samme regskabsbog, som han siden skal have haft i rette for Peder Groersen i Essenbechgård og Peder Rasmussen i Gundestrup. Hertil blev stævnet Mads Poulsen i Randers og hans medarbejder Thomas Poulsen, Anne Poulsdatter og Margrethe Poulsdatter sst. om de har noget dertil at svare – samt Anders Rasmussens medarbejder Peder Rasmussen i Gundestrup, Niels Rasmussen i Torup Ladegård, Mette Rasmusdatter Peder Groersens i Essenbechgård. Da efter flere ord dem imellem var blev de her for Retten så forenet, at Anders Rasmussen lovede at give Mads Poulsen for sin fordrede gæld 16 sletdaler.*”(Tingbogen, 307).

Peder Rasmussen Fisker i Gundestrup var gift med JOHANNE JENSDATTER FISKERS i Gundestrup (begr. 15/2 1664 i Hørning). – Hun kan være datter af en JENS FROST, der nævnes i Vivild 23/4 1569⁴⁸ og 21/9 1573.⁴⁹ – men var ikke søster til SØREN JENSEN FROST (1577-30/11 1642),⁵⁰ Renteskriver ved Kancelliet, Slotsskriver på Skanderborg 1608-12. Tog borgerskab i Århus 1612, hvor han var Købmand, Tolder og meddirektør for Det spanske Kompagni i Århus. Rådmand i Århus. blev Fastelavnsmester 1626 og egentlig Borgmester 1632-1640.⁵¹ – Gift ca. 1610 med METTE LAURIDSDATTER (1566-1642),⁵² enke efter Slotsskriver på Skanderborg PEDER CHRISTENSEN (1548-1610), efter hvem der er bevaret et epitafium i Århus Frue Kirke. –

a) En RASMUS FISKER i Gundestrup fik børn døbt i Hørning Kirke:

aa) PEDER RASMUSSEN FISKER (døbt 29/8 1652). Faddere: **Niels Christensen** i Krogsager, **Rasmus Mogensen** i Hørning, **Peder Nielsen (Degn)** i Gundestrup. –

¹ 1. udg. trykt i ”Slægt og Stavn” 1984:2, s. 7-12 u. titlen: ”En ejendomsgård i Gundestrup, Hørning Sogn, Sønderhald Herred.”

² ”Kronens Skøder” II, s. 69-71.

³ ”Krigs- og Portionsjordebogen 1718 1/10” (Rtk. 2215.168), fol. 156 b. – ”Jordebog adinterim over det Dronningborgske Distrikts Ryttergods 27/1 1720 (Rtk. 2215.152), fol. 105 ff.

⁴ K. Erslew: ”Danmarks Breve fra Middelalderen” III s. 339, nr. 6136.

⁵ W. Christensen: ”Danmarks Breve fra Middelalderen” II. Række, nr. 4392 (1479), + nr. 7060 (1492) - Herefter forkortet: W. Christensen, nr.

⁶ Erland Porsmose, 1983: ”Bønder, bryder og tjenerer” s. 23: ”... givet, at der før 1523 eksisterede andre korte normative fæsteperioder end livsfæste.”

⁷ E. Porsmose, 1983, s. 23: ”... medens det foreløbigt står åbent om livsfæste normativt set var enerådende efter 1523.”

⁸ E. Porsmose, 1983, s. 30: ”Fæsteaftalen synes med andre ord at være opfattet som et feudalt husbond-tjener forhold, snarere end en forpagtningskontrakt.”

⁹ Herom f.eks. John M. Møller: ”Historiske Oplysninger om Kjærum Sogn” - i: ”Fra Arkiv og Museum” V, 1912-15, s. 831-34.

¹⁰ W. Christensen, nr. 2419.

¹¹ Kommaet efter ”Farndrup” er mit. W. Christensen, nr. 4045. Rasmus Mariager, 1934: ”Hørning Sogns Historie”, 5. 52 giver en, efter min mening, noget eventyrlig tolkning af kilden. Bogen kan bestilles fra Randers bibliotek. Begge hans værker, om Hørning og Essenbek Sogne, kan nu læses på nettet.

¹² W. Christensen, nr. 3670.

¹³ W. Christensen, nr. 4247 + nr. 4248.

¹⁴ W. Christensen, nr. 4204.

¹⁵ W. Christensen, nr. 8232 (1496), nr. 8669 (1498) og nr. 8880 (1499).

¹⁶ W. Christensen, nr. 10206.

¹⁷ W. Christensen, nr. 12298.

¹⁸ Kalø Lens Jordebog 1573—93: Fol. 36 b, 80 a og 95 a.

¹⁹ Se ”Herredsfogeder og Tingsteder”, nr. 12.

²⁰ Kalø Lens Jordebog 1595—97 fol 34 a. —

²¹ Kalø Lens jordebøger: 1610—11 fol. 30 a, 1611-12 fol. 30 a, 1612-13 fol. 29 b, 1613-14 fol. 26 a, 1614—15 fol. 24 a, 1615-16 uden paginering, 1616 u.pag., 1617-18 u.pag., 1618—19 u.pag., 1619-20 u.pag., 1620 u.pag., 1621—22 fol. 31 a, 1623-24 fol. 28 a, 1624—25 fol. 29 a, 1626—27 pag. (7), 1629—30 fol. 28 a, 1631-32 fol. 28 b, uden læsbar datering (vel 1632-33 ?) fol. 28 b, 1633-34 fol. 26 b, 1634—35 fol. 19 a, 1635—36 fol. 20a, 1637—38 fol. 28 a, 1640—41 fol. 45 a.

²² Idet arvingerne efter ham udkøbes.

²³ ”Kronens Skøder” II, s. 69-71.

²⁴ Jeg formodede tidligere, at hun var søster til *Michell Pedersen* (begr. 17/7 1668) ”som boede udi Thamestrup och døde til Peder Degns udi Gundstrup”, og derved datter af *Peder Rasmussen* i Thamestrup, Essenbek Sogn. I ”Dronningborg Lens Jordebøger”: Essenbek Birk, nævnes *Peder Rasmussen* i Thammestrup, Essenbek Sogn i alle jordebøger fra 1610-1648/49 fol. 3 a-b.

²⁵ Hun var moster til Estrid Pedersdatter. - Om Anne Pedersdatter: Kirstin Nørgaard Pedersen i ”Personalthistorisk Tidsskrift” 2002:1: ”De Torup og de Skanderborg ladegårdsbønder og deres slægt”, s. 162-63, hvor hun dog fejlagtigt antages at være datter af (sin morbror) **Peder Jensen Fisker** i Skanderborg Ladegård.

²⁶ Tustrup Skifteprotokol pag. 58: Værge for kusinen Maren Hansdatter.

²⁷ Tustrup Skifteprotokol, pag. 54.

²⁸ 24. Chr. V. Matr. nr. 1824, fol. 18 a, gård nr. 2. Markbog nr. 1029 fol. 91 a—94 b. Gård nr. 1: Madtz Lauridsens enke Karen Madsdatter. De blev trolovede 1669.

²⁹ Tustrup Skifteprotokol, pag. 59.

³⁰ Nævnt Tustrup Skifteprotokol, pag. 56.

³¹ Tustrup Skifteprotokol pag. 312-13; Gl. Estrup Skifteprotokol 1748 s. 596; Kristrup Kirkebog, døbte Wilstrup 1704 og 1709.

³² Tustrup Skifteprotokol, pag. 312-13.

ab) PEDER RASMUSSEN FISKER (døbt 4/3 1655). Faddere: **Søren Degn, Anders N.** som tjener **Jesper Philipsen** i Gundestrup, **Rasmus Mogensen** i Hørning etc. –

ac) og ad) ELSE og **KIRSTEN RASMUSDØTRE** (døbt 16/3 1656, begge begr. 23/3 1656 i Hørning). Faddere: **Søren Degn, Jens Frost, Anders Ødum** i Gundestrup etc. –

ae) KIRSTEN RASMUSDATTER (døbt 31/5 1657). Faddere: **Peder Nielsen (Degn), Anders Ødum, Rasmus Søebye** i Gundestrup. –

af) ESKE RASMUSSEN FISKER (døbt 18/3 1660). –

³³ Ved delingsforretningen 1739 er navnene på Maren Hansdatters og den yngre Birgitte Hansdatters ægtemænd byttet om. Her korrigeret med belæg i Essenbæk Kirkebog.

³⁴ Nævnt Tustrup Skifteprotokol pag. 537.

³⁵ Skifte efter Peder Hansen: Tustrup Skifteprotokol pag. 463. Dat. 29/5 1756.

³⁶ Rasmus Mariager, 1937: "Essenbek Sogns Historie" s. 30: Matr. nr. 7 Assentoft. Mærkeligt nok har forf. fået Søren Rasmussen Pagter gift med en Ane Jensdatter, hvilket han aldrig var, men i det hele står de ægteskaber, han lader Pagter-slægtens medlemmer indgå, for størstedelens vedkommende ikke til troende.

³⁷ Tustrup Skifteprotokol, s. 537.

³⁸ Danske Kancellis Jydske Registre bind 43, fol. 395, nr. 273. – S. Nygårds Samlinger.

³⁹ Hilmer Agerlin Ødum, ca. 1960: "Slægterne Ødum", s. 5: "Gundestruplinjen" omfatter hos ham JENS ØDUM (født 1743 ?) og hans efterkommere. – Det er da muligt, at den har navn efter eller stammer fra den ældre slægt Ødum i Gundestrup. – En ANDERS ØDUMB var i 1664 gårdmand i Kastrup, Virring Sogn, Sønderhald Herred, Randers Amt (Fr. III.s Matr. nr. 1824, fol. 304 a). I 1688 hed gårdfæsteren her Jacob Sørensen på Matr. nr. 5 af Kastrup. –

⁴⁰ Se min "Herredsfogeder og Tingsteder", under nr. 10.

⁴¹ Rasmus Mariager, 1934: "Hørning Sogns Historie", s. 55. – Nu på nettet. Han kalder ham "gårdfæster", men det er ikke tilfældet. – Mariager siger, at hans bror, HANS HENRIKSEN LAUSCH (ca. 1711-1743) skal have ejet gården ca. 1725 (da han var 14 år gl.!!!), men den påstand kan vi vist se bort fra. – Hans Henriksen Lausch har snarere haft ophold hos sin tidligere svoger, Peder Hansen i Gundestrup.

⁴² Peder Levinsens var gift anden gang med MARGRETHE HENRIKSDATTER (ca. 1700-1776, begr. 3/1 i Hørning).

⁴³ S. Nygårds Samlinger: "Karsten Lensch."

⁴⁴ "Skiftet efter Rigsråd Eske Brock 1626" ved C. Rise Hansen, 1965, s. 6, nr. (28), løbenr. 46.

⁴⁵ Randers Bys Tingbog 25/2 1656, 55.

⁴⁶ Kirstin Nørgaard Pedersen i "Personallhistorisk Tidsskrift" 2002: 1: "De Torup og de Skanderborg ladegårdsbønder og deres slægt" s. 162 nævner Peder Rasmussen og Peder Fischer uden at være klar over, at det er samme person. Jeg erkendte da heller ikke selv, at Fisker var et tilnavn før tingsvidnet af 1640 havde godtgjort, af hvilken familie Peder Rasmussen i Gundestrup var udrundet. Derefter genlæste jeg så Ejnar Mehlsens formodning vedr. "Peder Fysker" i Essenbæk Ladegård, hvor navneopkaldet efter farfar gik op for mig. – Kirstin Nørgaard Pedersen formoder, at Peder Rasmussen, der havde været fæster i så mange år, ikke kan være hendes far, men måske hendes morfar. Dette modsiges af de gensidige fadderskaber mellem Peder Rasmussens svigersøn, Peder Nielsen Degn i Gundestrup, og Jesper Philipsen. – Som modargument kan man da også anføre det trøsterige udsagn på den berømte runesten fra Rök i Øster Gøtaland i Sverige, daterbar til kort efter år 800, hvor det hedder: "Sibbe fra Vik avlede 100-årig" (en søn). –

⁴⁷ Dronningborg Slots Jordebøger 1579-1649. - "Kancelliets Brevbøger" 7/1 1584. - Einar Mehlsen i "Fra Randers Amt" 1919: "Essenbeck Kloster", s. 47. – Rasmus Mariager, 1937: "Essenbæk Sogn Randers Amt", s. 21-22, samt s. 72.

⁴⁸ Viborg Landstings Dombog 23/4 1569, 81. -

⁴⁹ Randers Bys Tingbog 21/9 1573, 38.

⁵⁰ SØREN JENSEN FROST (ca. 1577-30/11 1642) havde ikke selv børn. 13/4 1643 var hans arvinger ANNE JENSDATTER JENS KARLBYES og ANNE JENSDATTER sal. PEDER KOCHes (Kirstin Nørgaard Pedersen, 2004: "Herredsfogedslægten" I, s. 161, nr. 223). - Peder Kochs enke, ANNE JENSDATTER FROST (lev. 1646), var mor til CHRISTEN PEDERSEN FROST og JENS PEDERSEN FROST i Århus, nævnes 11/12 1673 (Århus Bys Tingbog, 119). – 1667 nævnes CHRISTEN PEDERSEN FROST i Århus, JENS PEDERSEN FROST i Århus (død før 28/11 1667 i Århus. – 3 sønner: PEDER JENSEN FROST, HANS JENSEN FROST og SØREN JENSEN FROST – Århus Bys Tingbog 28/11 1667, 94). – 8/7 1675 nævnes en kontrakt af 12/3 1667 mellem Dr. Mathias Broberg og Christen Pedersen Frost om, at de da er kommet til enighed om, hvad CHRISTEN FROST, hans forældre og søskende JENS PEDERSEN FROST, LAURIDS PEDERSEN FROST, SØREN PEDERSEN FROST på den ene og på den anden side Dr. MATHIAS BROBERG, salig borgmester HANS PEDERSEN, salig KIRSTEN LAURIDSDATTER Dr. PEDER HEGERFELDS har mellem været. - Som Søren Frosts og hustruens slægtninge nævnes 14/10 1669 (Århus Tingbog, 1669, 45) og 28/10 1669, 50) og 8/7 1675 (Århus Bys Tingbog, 90) MATHIAS (RASMUSSEN) DE BROBERGUE til Sjelle Skovgård (død før 23/3 1682) (hans enke Kirsten Hansdatter nævnes 1682 i Århus grundtakst iflg. S. Nygårds Samlinger. Hun var datter af Borgmester Hans Pedersen Flensborg – og derved i slægt med hustruen), CHRISTEN PEDERSEN FROST, HELLE JENSDATTER (død før 7/1 1681) Salig Hr. Svend Arboes, og KIRSTEN (JENSDATTER (Skifte 8/11 1688 Århus Købstad, fol. 213. – Erik Brejl, nr. 240). salig Mikkel (Nielsen) Langballes i Århus (Skifte 11/6 1662 i Århus. – Tingbogen 30/9 1681, fol. 80). – (Hun er nævnt 15/4 1675,

b?) JENS PEDERSEN FROST i Gundestrup (begr. 1/9 1662 i Hørning). – Opkaldt efter morfar? – 16/3 1656 fadder til Rasmus Fiskers børn. -

b? a) KIRSTEN JENSDATTER (døbt 16/12 1655). Faddere: **Søren Degn, Birgitte Pedersdatter, Karen Pedersdatter** i Gundestrup, **Niels Hyrde** i Lund. -

c) en PEDER FISKER i Krogsager (begr. 13/1 1665 i Hørning) fik børn døbt i Hørning Kirke. – Gift med N. N. – Muligvis BODIL ... (begr. 18/2 1654 i Hørning). -

ca?) en SØREN FISKER i Krogsager fik barn døbt. – 26/2 1665 blev Søren Fisker i Krogsager og Mette Espensdatter, som begge tjente Peder Skrivers i Fløjstrup publice absolverede i Hørning Kirke for deres lejermål. -

caa?) BODIL SØRENSDATTER (døbt 1668). – Mon opkaldt efter farmor? -

cb) BODIL PEDERSDATTER (FISKER) (døbt 22/2 1654, begr. 19/12 1658 i Hørning). Faddere: **Jørgen Skrædder** i Krogsager, **Rasmus Fisker** i Gundestrup, **Maren Mogensdatter** i Lund, Hørning Sogn. . – Hun var vel opkaldt efter sin efter barsel afdøde mor. -

d) BIRGITTE PEDERSDATTER (begr. 10/12 1665 i Hørning). – Gift med selvejereren PEDER NIELSEN DEGN i Gundestrup. –

e) ANNE PEDERSDATTER. – Gift 27/7 1651 med JESPER PHILIPSEN i Gundestrup (III.4). –

f) METTE PEDERSDATTER. – 4/5 1651 publice absolveret i Hørning Kirke Mette Pedersdatter og Bertel Rasmussen, som tjente Peder Fisker i Gundestrup. – Trolovet 24/6 1652 og gift 15/7 1652 i Hørning Kirke med BERTEL RASMUSSEN. De kom til Floes, Vurring Sogn. –

g) KAREN PEDERSDATTER af Gundestrup. – 16/12 1655 var Birgitte Pedersdatter og Karen Pedersdatter faddere til Jens Pedersen Frostés datter, Kirsten Jensdatter, i Gundestrup – Gift 3/4 1653 i Hørning Kirke med RASMUS NIELSEN SØBYE i Gundestrup (II. B:2). –

I Dronningborg Lensregnskaber optræder Gundestrups beboere indtil 6/2 1651, da gårdfæsteren *Jesper Philipsen* betaler stedsmål, udelukkende i forbindelse med afgiftsydelser vedr. såkaldt ”Rømningsgods” eller lejermålsbøder.

III. 4: JESPER PHILIPSEN i Gundestrup (død 1688 i Skanderborg Ladegård). – Svigersøn af PEDER RASMUSSEN FISKER. – Betalte 6/2 1651 stedsmål til Dronningborg Len ”*af den gaard i Gundestrup, som Peder Rasmussen for hannem oploed Penge 30 Rdr.*”. Gift 27/7 1651 i Hørning Kirke med ANNE PEDERSDATTER af Gundestrup. 1667 flyttede de til

---

Tingbogen fol. 69 og 7/1 1681 som Helle Jensdatters eneste arving, Århus Tingbog, 23). – JENS KARLBYE og ANNE JENSDATTER FROST var forældre til HELLE JENSDATTER, salig Hr. Svend Arboes, og til KIRSTEN JENSDATTER, gift med MIKKEL NIELSEN LANGBALLE.

⁵¹ Alsnissens” hjemmeside & 26: ”Familien Frost.” – Kurt Lundskov: ”Det gamle Århus”: Borgmestre.

⁵² METTE LAURIDSDATTER havde ingen børn i nogen af sine ægteskaber. - Hun var datter af LAURIDS CHRISTENSEN og ANNE HANSDATTER, og moster til LAURIDS NIELSEN BORUM, Magister og Sognepræst i Kristrup og Hornbæk 1618-21 og Sognepræst ved Århus Frue Kirke 1621-23, der var far til KIRSTEN LAURIDSDATTER (f. i Kristrup 2/2 1621, død 31/7 i Århus, begr. 11/8 1662), og far til NIELS LAURIDSEN BORDING (død før 28/1 1636) (Kirstin Nørgaard Pedersen, 2004: ”Herredsfogedslægten” I, s. 34). 28/1 1636 nævnes Niels Lauridsens og Kirsten Lauridsdatters fælles bondegård i Vejlbj, som dem arveligt efter deres salig far er tilfaldet. – Vivild og Vejlbj i Sønderhald Herred hørte sammen i ét pastorat. – KIRSTEN LAURIDSDATTER var gift første gang med HANS PEDERSEN FLENSBORG (1603-1650, begr. i Århus Frue Kirke), Slotsskriver på Skanderborg (Århus Bys Tingbog 28/1 1636), siden 1646 og 1649-50 Borgmester i Århus, og gift anden gang 1656 med PEDER HEGERFELD, I første ægteskab var hun mor til KIRSTEN HANSDATTER, der var gift med Dr. MATHIAS RASMUSSEN DE BROBERGUE til Sjelle Skovgård. – METTE LAURIDSDATTER var ikke søster til FREDERIK LAURIDSEN, Borger i Århus, og ELISABETH LAURIDSDATTER, gift med Kannik i Århus CHRISTEN NIELSEN FOSS (ca. 1553-1625) (Randers Bys Tingbog 11/3 1650, 110, hvor et tingsvidne af 2/11 1625 fra Århus Byting refereres), der første gang havde været gift med MARIA PEDERSDATTER (Løvenbalk) af Viborg Bispegård (død i oktober 1588. – Jørgen Wangel i ”Personallhistorisk Tidsskrift” 1991:2: ”Anna Johansdatter Foss”, s. 223), selv om Søren Jensen Frost i Århus gav fuldmagt til Frederik Lauridsen til at kunne optræde på Elisabeth Lauridsdatters vegne. – Elisabeth Lauridsdatter var moster til Rådmand i Randers HANS JOSTSEN.

det halve Rindelevgård. 1671 var de på Skanderborg Ladegård. - På skiftet 25/10 1669 efter **Peder Jensen** i Skanderborg Ladegård (død 25/9 1669, Skifte 25/10 1669 efter ham og konen **Anne Pedersdatter**) var overværende **Jesper Philipsen** og **Rasmus Nielsen** i Skanderborg Ladegård, hvor de på slotsfogedens befaling tilbød **Laurids Pedersen** i Essenbek Ladegård (1688- Matr. nr. 1. - Han var fra Grensten og fik 28/4 1648 livsskøde fra Dronningborg Len på den gård i Essenbæk Ladegård, Niels Pedersen påboede). - om han sit udlæg over samme skifte ville annamme, hvortil **Laurids Pedersen** svarede: Nej.⁵³ - De overværende personer agerede på skiftet efter slotsfogedens befaling - og handlede derfor ikke på arvingernes vegne: **Rasmus Nielsen** var brodersøn af Peder Rasmussen Fisker i Gundestrup og fætter til **Laurids Pedersens** forgænger i Essenbæk Ladegård, Niels Pedersen. - I Gundestrup fødtes børnene:

a) Navnløst barn (begr. 26/1 1652 i Hørning). -

b) MAREN JESPERSDATTER (døbt 16/1 1653). Faddere: **Peder Fisker** i Gundestrup, **Peder Degn** ibm., **Groers Pedersen** i Essenbech, **Hans Madsen** i Randers, **David Michelsen** i Raaballe etc. -

c) PEDER JESPERSEN (døbt 22/8 1655, begr. 10/9 1655 i Hørning). Faddere: **Johanne Jensdatter** i Gundestrup, **Peder Degn**, **Søren Nielsen (Degn)**, **Birgitte Pedersdatter** ibm. -

d) PHILIP JESPERSEN (døbt 15/9 1656, begr. 17/9 1656 i Hørning). Faddere: **Peder Degn**, **Kirsten Østergaards**, **Anne Olufs** i Årslev, barnet holdt af **Giertrud Hermansdatter** i Nielstrup. -

III. 5: MADS LAURIDSEN (død senest 1682). - 5/7 og 2/8 1670 nævnes på Galten Herredsting MADS LAURIDSEN i Gundestrup, forrige Foged på Clausholm på sin husbonds vegne (fol. 30+ 36). - 4/9 1670 bliver MOGENS PEDERSEN i Hørning og KIRSTEN JØRGENDATTER, Mads Lauridsens søsterdatter i Gundestrup, trolovede i Hørning Kirke. Ved vielsen 1/1 1671 oplyses, at parret flytter til Marie Magdalene Sogn, Sønderhald Herred. Mogens Pedersen var søn af Herredsfoged PEDER MOGENSEN i Hørning. Han flyttede senere til Auning og blev Herredsfoged i Rougsø Herred, selv om han forblev boende i Auning, Sønderhald Herred.⁵⁴ - Mads Lauridsen og Karen Madsdatter i Gundestrup blev viet 5/9 1669 i Hørning Kirke. -

a) SØREN MADSEN i Gundestrup. - År 1700 var han gift med en datter af Peder Rasmussen Søbye i Gundestrup. -

III. 6: KAREN MADSDATTER. - Enke efter Mads Lauridsen. Står for gården iflg. Markbogen fra 1682 og Matriklen 1688.

III. 7 (?): SØREN MADSEN i Gundestrup (lever år 1700).

III.8: NIELS CHRISTENSEN. - Gårdfæster i 1718, men i 1720 bor han i to huse med jord, nr. 2 og 4, i byen.

III. 9: RASMUS CHRISTENSEN. - Gårdfæster i 1720. -

III. 10: PEDER ANDERSEN EISTRUP i Gundestrup (begr. 27/4 1763 i Hørning). - Gift med N. N. Måske METTE MADSDATTER i Gundestrup, som 18/9 1746 bar Christen Pedersens søn i Gundestrup, Søren Christensen, til dåben. Blandt fadderne er nævnt Kirsten Pedersdatter. - Søn MORTEN PEDERSEN EISTRUP (døbt 30/6 1737). - 7/6 1750 havde JENS JENSEN LANK af Gundestrup (han bor 29/1 1758 i Hørning) en søn til dåben kaldet ANDERS. Fremstillet af SIDSEL PEDERSDATTER fra Gundestrup. Faddere: NIELS PEDERSEN og HANS PEDERSEN, BODIL JENSDATTER og KIRSTEN PEDERSDATTER fra Gundestrup. -

III: 11: ANDERS HANSEN (f. ca. 1734 i Årslev). Søn af HANS MADSEN på Årslev Østergård (ca. 1703-1780) og hustru MAREN JENSDATTER (ca. 1706-1779). - Gårdmand i Gundestrup. Blev Selvejer. - Gift første gang 5/10 1757 i Hørning Kirke med KIRSTEN PEDERSDATTER af Gundestrup (ca. 1726-1759, begr. 11/6 i Hørning). Død efter tvillingefødsel. - Gift anden gang 6/11 1759 i Søby Kirke med MAREN NIELSDATTER BREDEGAARD (f. ca. 1736, begr. 27/7 1791 i Hørning). - Hendes mor ANNE MADSDATTER (ca. 1699-1788, begr. 15/5 i Hørning) bor 1787 som enke og "Madmoderens Moder" hos sin svigersøn Anders Hansen i Gundestrup. - Hun var enke efter NIELS RASMUSSEN BREDEGAARD i Søby (ca. 1700-1756).

⁵³ Kirstin Nørgaard Pedersen i "Personalthistorisk Tidsskrift" 2002:1: "De Torup og de Skanderborg ladegårdsbønder og deres slægt," s. 160.

⁵⁴ Se min "Herredsfoged og Tingsteder", nr. 14.